

DOI: 10.32347/2786-7269.2026.16.389-402

УДК 349.4:528.91(477)

Бердніков Є.С.,

berdnikovs@ukr.net, ORCID: 0009-0004-6865-100X,

Програма з аграрного і сільського розвитку (АГРО), м. Київ

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ГЕОПРОСТОРОВИХ ДАНИХ В УКРАЇНІ

Досліджено правовий статус геопросторових даних в Україні та запропоновано їх класифікацію за критерієм юридичної значущості на офіційні (реєстрові та інші) та неофіційні. Проаналізовано роль метаданих у забезпеченні достовірності інформації та визначено вплив статусу даних на їх процесуальну цінність у системі юридичної відповідальності та їхню придатність бути доказами в суді. Обґрунтовано необхідність наділення офіційних картографічних даних статусом реєстрових для підвищення топологічної цілісності даних державних реєстрів.

Ключові слова: геопросторові дані; національна інфраструктура геопросторових даних; публічні електронні реєстри; Державний земельний кадастр; Державний реєстр речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень

Постановка проблеми та аналіз останніх публікацій

Чинне законодавство України не містить класифікації геопросторових даних за критерієм їх юридичної значущості для визначення натурних характеристик природних об'єктів (їх територій, комплексів, режимоутворюючих об'єктів) та об'єктів нерухомого майна. Відсутність такої класифікації створює правову невизначеність щодо можливості та правових наслідків використання тих чи інших видів геопросторових даних для визначення та офіційного визнання меж геопросторових об'єктів як об'єктів речових прав з відповідними режимами використання, охоронними й іншими територіальними зонами, об'єктів публічного управління та об'єктів інших правовідносин. В умовах стрімкого поширення практики створення інформаційних продуктів за допомогою засобів штучного інтелекту проблема визнання юридичної значущості тих чи інших геопросторових даних набуває особливої актуальності.

Водночас, окремі законодавчі норми та визначення дозволяють дослідити певну ієрархічну структуру таких даних, надати рекомендації щодо їх коректного використання у правозастосовній практиці та сформулювати законодавчі пропозиції щодо ієрархічної пріоритетизації правового статусу різномірних геопросторових даних при їх спільному використанні, а також

щодо уточнення правового статусу окремих груп геопросторових даних задля найбільш точного, економічно ефективного, юридично та технічно беззаперечного опису геопросторових об'єктів як об'єктів правовідносин.

Питання класифікації геопросторових даних за критерієм їх юридичної значущості у сучасній українській науці не досліджувалися. Разом з цим, в контексті пропонованої теми, поміж багатьох публікацій можна виділити праці, в яких досліджуються питання створення геопросторових даних [18], забезпечення доступу до них [19], їх використання при веденні Державного земельного кадастру [20], у Національній інфраструктурі геопросторових даних [21] та її окремих компонентах [22] в рамках імплементації директиви INSPIRE [23].

Виклад основного матеріалу

Закон України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних» [1] визначає геопросторові дані як сукупність даних про геопросторовий об'єкт, тобто про об'єкт, що характеризується певним місцезнаходженням на Землі і визначеними у встановленій системі просторово-часовими координатами. Словосполучення «сукупність даних про...» дозволяє використовувати поняття геопросторових даних у його широкому розумінні, тобто не лише як дані про місцезнаходження геопросторового об'єкта (координатні дані), але і як дані, що характеризують його фізичні (від грец. φυσικός природний, φύσις природа), правові та інші властивості (семантичні, атрибутивні дані), і, навіть, як метадані, що характеризують створювача, час, спосіб, точність, структуру, формат й інші характеристики таких даних та їх реєстрації у відповідних реєстрах.

В цивільно-правовому розумінні значна частина геопросторових об'єктів (земельні ділянки, будівлі тощо) є речами, тобто предметами матеріального світу, щодо яких можуть виникати цивільні права та обов'язки. Цивільний кодекс України [2] серед речей розрізняє нерухомі та рухомі речі. До нерухомих речей (нерухоме майно, нерухомість) належать земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення. Право власності та інші речові права на нерухомі речі, обтяження цих прав, їх виникнення, перехід і припинення підлягають державній реєстрації. За загальним правилом, права на нерухомі речі виникають саме з моменту їх державної реєстрації. Відповідні норми, а також винятки із загального правила закріплені в Цивільному та Земельному кодексах України [3], Законі України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» [4].

Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» [4] визначає державну реєстрацію речових прав на

нерухоме майно та їх обтяжень як офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. При цьому, Порядок ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно [5] визначає, що об'єктом речових прав (в контексті їх державної реєстрації) є земельна ділянка, житловий будинок, будівля, споруда, а також їх окремі частини, квартира, житлове та нежитлове приміщення, об'єкт незавершеного будівництва, майбутній об'єкт нерухомості, меліоративна мережа, складова частина меліоративної мережі.

З наведених норм можна зробити висновок, що сталі геопросторові властивості об'єкта (предмета) матеріального світу є фундаментальним фактором існування нерухомих речей, а державна реєстрація – імперативною вимогою (крім визначених законом винятків) щодо виникнення прав на них.

Юридичний механізм забезпечення нерозривності зв'язку між об'єктом нерухомості (як геопросторовим об'єктом) та правом на нього наразі реалізований через законодавче положення про те, що державна реєстрація прав на земельну ділянку проводиться виключно за наявності в Державному земельному кадастрі відомостей про зареєстровану земельну ділянку, а щодо новоствореного об'єкта нерухомого майна, розташованого на земельній ділянці, - виключно за наявності в Єдиній державній електронній системі у сфері будівництва відомостей про такий об'єкт. При цьому, відомостями про земельну ділянку, що вносяться до Державного реєстру прав, є відомості про її кадастровий номер, а відомостями про об'єкт нерухомого майна, об'єкт незавершеного будівництва, майбутній об'єкт нерухомості є, зокрема, відомості про ідентифікатор об'єкта будівництва (закінченого будівництвом об'єкта) в Єдиній державній електронній системі у сфері будівництва.

Варто зазначити, що і Державний земельний кадастр, і містобудівний кадастр, в складі якого функціонує Єдина державна електронна система у сфері будівництва [6], є публічними електронними реєстрами, що створені, ведуться, адмініструються з метою накопичення, оброблення та надання відповідній інформації офіційного визнання [7]. Тобто набуття геопросторовими даними (відомостям, інформацією) статусу офіційних здійснюється через отримання ними статусу реєстрових (що, у контексті підстав для реєстрації речових прав, робить ці поняття тотожними). Інформація про об'єкти таких реєстрів є офіційною з моменту її внесення до відповідного реєстру, включаючи інформацію про об'єкти реєстрів, створену та внесену до реєстрів до дня набрання чинності Законом України «Про публічні електронні реєстри» [7]. У той же час інформація про об'єкти реєстрів, що не відповідає зазначеним у згаданому Законі вимогам, є неофіційною та не може використовуватися

державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами при здійсненні ними повноважень, визначених законом, а також фізичними та юридичними особами при вчиненні правочинів.

Не зважаючи на відсутність у законодавстві України єдиного всеохоплюючого визначення офіційних даних (відомостей, інформації), закони України «Про інформацію» [8], «Про офіційну статистику» [9], «Про Державний земельний кадастр» [10] та інші законодавчі акти, що регулюють функціонування окремих публічних електронних реєстрів, чітко фіксують саме офіційний характер відповідних даних (відомостей, інформації). Більш того, Закон України «Про публічні електронні реєстри» [7], окрім фіксації різних аспектів визнання даних реєстровими, визначає випадки, коли певні дані (відомості, інформація) не можуть визнаватися офіційними чи, навіть, втрачають статус офіційних. Йдеться про випадки, коли відповідну інформацію не було внесено до реєстрів, або коли відтворення реєстрової інформації на паперових та інших матеріальних носіях було здійснено з порушенням встановленої законодавством процедури її автоматизованого відтворення, або коли реєстрову інформацію створено на основі даних класифікаторів, довідників, технічних специфікацій тощо, умови ведення яких були порушені.

Обов'язковими умовами набуття інформацією статусу реєстрової, за загальним правилом, є створення її у встановлений законодавством спосіб спеціальним суб'єктом («створювачем») у вигляді електронного документу та здійснення з нею реєстраційних дій у відповідному публічному електронному реєстрі згідно вимог Закону України «Про публічні електронні реєстри» [7] та нормативно-правових актів, згідно з якими створено відповідний реєстр.

Чинне законодавство знає випадки визнання офіційною інформації (відомостей, даних), яка не є реєстровою. У сфері поводження з геопросторовими даними такий випадок передбачений статтею 19 Закону України «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність» [11], згідно з якою матеріали топографо-геодезичних і картографічних робіт, прийняті на облік до Державного картографо-геодезичного фонду України, є офіційними. При цьому, усі геодезичні, топографічні, картографічні, гідрографічні матеріали і дані, отримані за результатами здійснення топографо-геодезичної і картографічної діяльності, а також матеріали і дані дистанційного зондування Землі підлягають обов'язковій передачі до картографо-геодезичного фонду України. Перелік згаданих матеріалів визначено Порядком надходження, ведення обліку, зберігання та використання матеріалів Державного картографо-геодезичного фонду України, їх валідації [12]. Деякі матеріали з цього переліку (ортофотоплани, плани інженерних комунікацій та інженерних споруд тощо) відповідно до статті 5 та Додатку до Закону України «Про національну

інфраструктуру геопросторових даних» [1] належать до базових геопросторових даних.

Важливо, що згадані Закон [11] та постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання функціонування Державного картографо-геодезичного фонду України» від 19 січня 2024 р. № 67 [12], на кшталт реєстрового законодавства, передбачають наявність і спеціального суб'єкта створення матеріалів і даних (сертифікованого інженера-геодезиста); і електронного документа, що містить відомості про результати топографо-геодезичних і картографічних робіт в електронній (цифровій) формі; і процедури автоматизованої перевірки (валідації) такого електронного документа; і формування електронного витягу з Держкартгеофонду щодо прийняття матеріалів на облік (частковий аналог реєстрово-реєстраційної процедури). Подібну схожість можна побачити, наприклад, й у нормах Порядку загальнодержавного топографічного і тематичного картографування [13] (щодо обов'язкового контролю якості даних, їх достовірності, точності, повноти тощо).

Тем не менш, не зважаючи на певну схожість, Державний картографо-геодезичний фонд України не є публічним електронним реєстром, а, відповідно, і його інформація (відомості, дані) не є реєстровою. Це означає, що інформація про об'єкти реєстрів, що міститься у Держкартгеофонді (зокрема, про земельні ділянки та їх угіддя, обмеження у використанні земель разом із відповідними режимоутворюючими об'єктами, будівлі тощо), вважатиметься неофіційною та не може використовуватися державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами при здійсненні ними повноважень, визначених законом, а також фізичними та юридичними особами при вчиненні правочинів [7]. Матеріали Держкартгеофонду визнані складовою частиною Національного архівного фонду [12]. Інша (крім інформації про об'єкти реєстрів) інформація залишається офіційною та може використовуватись для широкого кола потреб, включаючи використання у якості картографічної основи для ведення гео-орієнтованих реєстрів.

Наразі можна спостерігати підвищення ролі картографічних даних як при перевірці (валідації) якості геопросторових даних, створених для їх внесення до реєстрів [13], так і при здійсненні заходів з моніторингу, інвентаризації природних об'єктів та територій, контролю та нагляду за їх використанням [14], а також прийняття управлінських рішень [15]. Важливим чинником цього стало законодавче формулювання вимог до них як до електронних наборів геопросторових даних. Але сфера їх офіційного застосування обмежена відсутністю у них статусу реєстрової інформації, а також відсутністю статусу публічних електронних реєстрів у Держкартгеофонда та бази (банку) топографічних даних.

Використання картографічних даних (геопросторових даних, отриманих шляхом картографування) в публічних електронних реєстрах потенційно могло б сприяти зниженню кількості топологічних помилок у реєстровій інформації як всередині окремих реєстрів так і при співвідношенні реєстрової інформації (геопросторових даних) різних реєстрів між собою (наприклад, даних Державного земельного, лісового, водного та інших кадастрів), а також підвищенню її якості за рахунок природних переваг методів суцільного картографування місцевості над методами пооб'єктного створення реєстрової інформації, що наразі домінує у системі реєстрів.

Досягти цього можна було б через розповсюдження вимог реєстрового законодавства щодо створення реєстрової інформації на продукти картографічної діяльності (набори геоданих) у разі їх створення для цілей використання у якості інформації публічних електронних реєстрів (питання співвідношення такої інформації з наявними реєстровими даними має бути розглянуто окремо за межами цієї публікації).

Окремо варто зупинитися на ролі метаданих у визначенні правового статусу відповідних геопросторових даних. Розглянемо її на прикладі визначених Законом України «Про публічні електронні реєстри» [7] принципів створення реєстрових даних (інформації):

Закон України «Про публічні електронні реєстри» [7] визначає, серед інших, принципи створення реєстрових даних (інформації):

одноразовості реєстрації та недопущення реєстрації реєстрової інформації одних реєстрів в інших реєстрах чи повторного внесення ідентичної інформації (змін до неї) про зареєстровані об'єкти;

гарантування державою та держателями об'єктивності, актуальності, достовірності, повноти та захищеності реєстрових даних та реєстрової інформації від несанкціонованих змін;

законності одержання, зберігання, оброблення та поширення (передачі) реєстрових даних та реєстрової інформації;

забезпечення ретроспективного доступу до реєстрових даних.

Принцип одноразовості реєстрації реєстрової інформації означає, серед іншого, примат геопросторових даних з метаданими про більш ранню дату реєстрації зазначених даних у певному реєстрі у порівнянні із тотожними даними з метаданими про більш пізню дату можливої реєстрації таких даних.

Принцип гарантування державою та держателями актуальності реєстрових даних означає, зокрема, примат геопросторових даних з метаданими про більш пізню дату їх створення у порівнянні із даними про той самий геопросторовий об'єкт з метаданими про більш ранню дату їх створення.

Принцип законності одержання реєстрових даних та реєстрової інформації означає, зокрема, визначальну роль метаданих про суб'єкта та спосіб створення даних для набуття ними статусу реєстрових.

Принцип забезпечення ретроспективного доступу до реєстрових даних зобов'язує держателів реєстрів зберігати реєстрові дані про ті самі об'єкти незалежно від часу їх створення та класифікувати їх за метаданими про час їх створення.

Все вищевикладене про особливості правового статусу геопросторових даних, що описують об'єкт речових прав на нерухоме майно, також відноситься і до даних про геопросторові об'єкти, що не є нерухомим майном у розумінні Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» [4], але є об'єктом інших правовідносин (лісом, річкою, степом, природним комплексом, режимоутворюючим об'єктом тощо), що обліковуються у реєстрах.

Дослідити роль геопросторових даних у системі юридичної відповідальності та їхню придатність бути доказами в суді зручно через аналіз норм Кримінального процесуального [16] та Цивільного процесуального [17] кодексів України про оцінку доказів.

Доказами в кримінальному процесі є фактичні дані, отримані у передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і суд встановлюють наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню. Процесуальними джерелами доказів є показання, речові докази, документи, висновки експертів [16]. У цивільному процесі доказами є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи. Ці дані встановлюються письмовими, речовими і електронними доказами; висновками експертів; показаннями свідків [17]. При цьому і Кримінальний процесуальний [16] і Цивільний процесуальний [17] кодекси наголошують, що жоден доказ не має наперед встановленої сили. Оцінка доказів ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин та кожного доказу окремо з точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупності зібраних доказів - з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення.

Належними є докази, які прямо чи непрямо підтверджують існування чи відсутність обставин, що підлягають доказуванню у відповідному провадженні, та інших обставин, які мають значення для цього провадження, а також достовірність чи недостовірність, можливість чи неможливість використання

інших доказів [16]. Вочевидь, офіційний чи неофіційний характер геопросторових даних, які використовуються у якості доказів, не має прямого відношення до ступеня їх «належності».

Важливішою ознакою допустимості доказів є встановлений: в кримінальному процесі – Кримінальним процесуальним кодексом [16], а в цивільному процесі – законом [17] порядок (спосіб) їх отримання. Офіційний і, особливо, реєстровий статус геопросторових даних дозволяє зняти ризик їх визнання недопустимими. Те ж саме стосується й достовірності доказів. Вищою формою підтвердження їх достовірності є встановлена законом презумпція достовірності реєстрової інформації як на рівні загальних принципів, так і на рівні спеціальних норм закону [7]. В умовах стрімкого розповсюдження інформаційних продуктів, створених за допомогою засобів штучного інтелекту, роль юридичного статусу геопросторових та інших даних в оцінці їх доказової цінності також неухильно зростатиме.

Таким чином, в умовах оцінки доказів за внутрішнім переконанням суду або іншого процесуального органу (особи), офіційний, а, тим більш, реєстровий характер геопросторових даних має безпосередній вплив на їх доказову цінність як окремо, так і в сукупності з іншими даними за ознаками їх допустимості та достовірності.

Висновки

1. Геопросторові дані за критерієм їх юридичної значущості можуть класифікуватися як офіційні та неофіційні (довідкові). В свою чергу, офіційні поділяються на реєстрові (в значенні Закону України «Про публічні електронні реєстри» [7]) та інші, з яких найважливішу роль відіграють картографічні дані. Метадані також мають безпосередній вплив на юридичну значущість геопросторових даних, при чому як координатних (наприклад, метадані, що характеризують точність, систему координат та інші геодезичні аспекти геопросторових даних), так і атрибутивних (наприклад, час створення геопросторових даних, що характеризує їх актуальність).

2. Неофіційні геопросторові дані не можуть бути підставою для виникнення, зміни або припинення речових прав на об'єкти нерухомого майна чи безпосередньою підставою для настання юридичної відповідальності. Водночас, поширюється їх використання у популярних інформаційних ресурсах, сервісах та моніторингових системах. За певних умов (оцінки суб'єктами владних повноважень), вони також можуть використовуватись як докази в суді і бути підставою для вжиття контрольно-наглядових заходів та прийняття інших управлінських рішень.

3. Лише реєстрові дані мають всю повноту юридичної значущості для визначення натурних характеристик об'єктів речових прав, а також природних об'єктів (їх територій, комплексів, режимоутворюючих об'єктів).

4. Процесуальна цінність геопросторових даних як доказів у кримінальному та цивільному судочинстві напряму залежить від їх статусу: від реєстрових (найвища цінність) до неофіційних (менша цінність).

5. Стрімке поширення практики створення інформаційних продуктів за допомогою засобів штучного інтелекту підвищує диференціацію доказової цінності геопросторових даних залежно від їх юридичного статусу.

6. Офіційні картографічні дані широко використовуються у всіх сферах управлінської та іншої діяльності, статистиці, публічних сервісах та як вихідні дані про об'єкти деяких публічних електронних реєстрів і, навіть, для перевірки валідності реєстрових даних. Разом з цим, за своїм статусом вони не можуть конкурувати з реєстровими даними та заміщати їх у публічних електронних реєстрах по за межами процедур створення та реєстрації реєстрових даних, встановлених законодавством, на підставі якого діє відповідний реєстр.

7. Наділення офіційних картографічних даних статусом реєстрових через нормативне закріплення уніфікованих підходів до їх класифікації, створення, валідації та реєстрації дозволить знизити вартість, скоротити час створення, а також підвищити топологічну цілісність реєстрових даних завдяки перевагам суцільних методів їх створення у порівнянні із пооб'єктними методами, що у даний час домінують у створенні реєстрових даних. Це обов'язково потребуватиме і надання джерелам таких даних (інформаційним та інформаційно-комунікаційним системам, у яких такі дані реєструються) статусу публічних електронних реєстрів.

Список літератури

1. Закон України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних» від 13 квітня 2020 року № 554-IX – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-20#Text>.

2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

3. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.

4. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 1 липня 2004 року № 1952-IV – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>.

5. Порядок ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1141

(в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 484) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1141-2011-%D0%BF#Text>.

6. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>.

7. Закон України «Про публічні електронні реєстри» від 18 листопада 2021 року № 1907-IX – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#Text>.

8. Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/ed20250614#Text>.

9. Закон України «Про офіційну статистику» від 16 серпня 2022 року № 2524-IX – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>.

10. Закон України «Про Державний земельний кадастр» від 7 липня 2011 року № 3613-VI – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>.

11. Закон України «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність» від 23 грудня 1998 року № 353-XIV – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-14#Text>.

12. Порядок надходження, ведення обліку, зберігання та використання матеріалів Державного картографо-геодезичного фонду України, їх валідації, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19 січня 2024 р. № 67 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2024-%D0%BF#n12>.

13. Порядок загальнодержавного топографічного і тематичного картографування, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 4 вересня 2013 р. № 661 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-2013-%D0%BF#Text>.

14. Порядок проведення моніторингу земель і ґрунтів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 липня 2024 р. № 848 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-2024-%D0%BF#Text>.

15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про запобігання нецільовому використанню земель, які займало Каховське водосховище» від 12 березня 2024 р. № 286 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2024-%D0%BF#Text>.

16. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

17. Кримінальний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.

18. Карпінський Ю.О. Основи створення інтегрованих геопросторових даних. / Ю.О. Карпінський, А.А. Лященко, Н.Ю. Лазоренко, Д.О. Кінь – Київ: КНУБА, 2023. – 302 с. - Режим доступу: https://land.gov.ua/wp-content/uploads/2023/05/maket_r1-5_25_05_2023.pdf.
19. А. Мартин. Управління публічністю геопросторових даних в Україні в умовах воєнного часу / А. Мартин, І. Тревого, Т. Євсюков // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва. - 2024. - Вип. 1. - С. 215-223.
20. Legal issues of information interaction between the State Land Cadastre and the National Spatial Data Infrastructure/ D.Y. Kondratenko, V.P. Stanislavskiy // Аналітичне-порівняльне правознавство/ редкол.: Ю.М. Бисага (голов. ред.), В.В. Заборовський, Д.М. Белов, С.Б. Булеца та ін.; ДВНЗ «УжНУ» – Ужгород, 2023. – №4. – Р. 235-239.
21. Карпінський Ю.О., Лященко А.А. (2006). Стратегія формування національної інфраструктури геопросторових даних в Україні. К.: НДІГК, 106 с.
22. Лященко А.А., Карпінський Ю.О., Гаврилюк Є.Ю., Черін А.Г., (2021) Методи та засоби забезпечення інтегрованості компонентів національної інфраструктури геопросторових даних. Містобудування та територіальне планування: Наук.-техн. збірник / Головн. ред. М.М. Дьомін. – К., КНУБА, 2021. – Вип. 77. – С.309–319.
23. Directive 2007/2/EC of the European Parliament and of the Council of 14 March 2007 establishing an Infrastructure for Spatial Information in the European Community (INSPIRE). Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2007/2/oj> та / або українське джерело: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEI/%202007_2_%D0%84%D0%A1.pdf.

Ievhen Berdnikov

Agriculture Growing Rural Opportunities Activity (AGRO), Kyiv

SOME PROBLEMS OF THE LEGAL STATUS OF GEOSPATIAL DATA IN UKRAINE

The scientific article provides a comprehensive legal analysis of the current state and problematic aspects of the legal status of geospatial data within the national legislative framework of Ukraine. The research relevance is determined by the rapid digitalization of land relations and the intensive development of the National Spatial Data Infrastructure (NSDI). However, the author identifies a significant gap in the current legislation: the absence of a clear classification of geospatial data based on the criterion of their legal significance for determining the physical characteristics of natural objects and real estate. This legal uncertainty creates risks in the official recognition of boundaries for objects of property rights, territorial zones, and public administration objects.

The study investigates the hierarchical structure of geospatial data and provides recommendations for their correct application in law enforcement practice. The

author analyzes the relationship between the Laws of Ukraine "On the National Infrastructure of Geospatial Data", "On Public Electronic Registries", and "On State Registration of Property Rights to Real Estate and Their Encumbrances". It is established that the acquisition of official status by geospatial data occurs primarily through their transformation into "registry information". The article proves that in the civil law sense, stable geospatial properties are a fundamental factor for the existence of immovable things, and state registration is an imperative requirement for the emergence of rights to them.

A significant portion of the work is dedicated to the study of metadata and its role in ensuring the legal "primacy" of information. The author examines the principles of one-time registration, objectivity, and reliability, demonstrating how metadata about the time of creation and the subject of data entry determines the legal priority of some datasets over others. Furthermore, the article explores the procedural value of geospatial data as evidence in criminal and civil proceedings. It is emphasized that registry data possess a legal presumption of reliability, which distinguishes them from unofficial (reference) data, the value of which is significantly lower in the context of judicial evaluation.

In the conclusions, the author substantiates the necessity of granting the status of registry information to official cartographic data. This approach would allow for the transition from the current object-by-object method of data creation to more efficient continuous mapping methods. The author suggests that such a reform would reduce the number of topological errors in state cadastres and ensure the interoperability of various public registries. The article also highlights that the increasing use of artificial intelligence in data generation further necessitates a clear legal differentiation between official registry data and products of automated processing.

Keywords: geospatial data, national spatial data infrastructure, public electronic registries, State Land Cadastre, legal status, metadata, legal significance, evidence, real estate registration, judicial value, cartography, interoperability, data validation.

REFERENCES

1. Zakon Ukrainy «Pro natsionalnu infrastrukturu heoprosorovykh danykh» vid 13 kvitnia 2020 roku № 554-IX – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-20#Text>. {in Ukrainian}
2. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16 sichnia 2003 roku № 435-IV – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>. {in Ukrainian}

3. Zemelnyi kodeks Ukrainy vid 25 zhovtnia 2001 roku № 2768-III – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>. {in Ukrainian}
4. Zakon Ukrainy «Pro derzhavnu reiestratsiiu rechovykh prav na nerukhome maino ta yikh obtiazhen» vid 1 lypnia 2004 roku № 1952-IV – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>. {in Ukrainian}
5. Poriadok vedennia Derzhavnoho reiestru rechovykh prav na nerukhome maino, zatverdzhenyi postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 26 zhovtnia 2011 r. № 1141 (v redaktsii postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 6 chervnia 2018 r. № 484) – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1141-2011-%D0%BF#Text>. {in Ukrainian}
6. Zakon Ukrainy «Pro rehuliuвання mistobudivnoi diialnosti» vid 17 liutoho 2011 roku № 3038-VI – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>. {in Ukrainian}
7. Zakon Ukrainy «Pro publichni elektronni reiestry» vid 18 lystopada 2021 roku № 1907-IX – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#Text>. {in Ukrainian}
8. Zakon Ukrainy «Pro informatsiiu» vid 2 zhovtnia 1992 roku № 2657-XII – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/ed20250614#Text>. {in Ukrainian}
9. Zakon Ukrainy «Pro ofitsiinu statystyku» vid 16 serpnia 2022 roku № 2524-IX – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>. {in Ukrainian}
10. Zakon Ukrainy «Pro Derzhavnyi zemelnyi kadastr» vid 7 lypnia 2011 roku № 3613-VI – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>. {in Ukrainian}
11. Zakon Ukrainy «Pro topografo-heodezychnu i kartografichnu diialnist» vid 23 hrudnia 1998 roku № 353-XIV – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-14#Text>. {in Ukrainian}
12. Poriadok nadkhodzhennia, vedennia obliku, zberihannia ta vykorystannia materialiv Derzhavnoho kartografo-heodezychnoho fondu Ukrainy, yikh validatsii, zatverdzhenyi postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19 sichnia 2024 r. № 67 – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2024-%D0%BF#n12>. {in Ukrainian}
13. Poriadok zahalnoderzhavnoho topografichnoho i tematychnoho kartografuvannia, zatverdzhenyi postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 4 veresnia 2013 r. № 661 – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-2013-%D0%BF#Text>. {in Ukrainian}

14. Poriadok provedennia monitorynhu zemel i gruntiv, zatverdzhenyi postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23 lypnia 2024 r. № 848 – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-2024-%D0%BF#Text>. {in Ukrainian}

15. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zapobihannia netsilovomu vykorystanniu zemel, yaki zaimalo Kakhovske vodoskhovyshe» vid 12 bereznia 2024 r. № 286 – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2024-%D0%BF#Text>. {in Ukrainian}

16. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy vid 13 kvitnia 2012 roku № 4651-VI – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>. {in Ukrainian}

17. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy vid 18 bereznia 2004 roku № 1618-IV – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>. {in Ukrainian}

18. Karpinskyi Yu.O. Osnovy stvorennia interoperabelnykh heoprosorovykh danykh. / Yu.O. Karpinskyi, A.A. Liashchenko, N.Iu Lazorenko, D.O. Kin – Kyiv: KNUBA, 2023. – 302 s. {in Ukrainian}

19. A. Martyn. Upravlinnia publichnistiu heoprosorovykh danykh v Ukraini v umovakh voiennoho chasu / A. Martyn, I. Trevoho, T. Yevsiukov // Suchasni dosiahnennia heodezychnoi nauky ta vyrobnytstva. - 2024. - Vyp. 1. - S. 215-223. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sdgn_2024_1_29. {in Ukrainian}

20. Legal issues of information interaction between the State Land Cadastre and the National Spatial Data Infrastructure/ D. Y. Kondratenko, V. P. Stanislavskiy //Analitychne-porivnialne pravoznavstvo/ redkol.: Yu. M. Bysaha (holov. red.), V. V. Zaborovskyi, D. M. Bielov, S. B. Buletsa ta in.; DVNZ «UzhNU» – Uzhhorod, 2023. – №4. – P. 235-239. – Bibliohr.: p. 239 (7 nazv). {in English}

21. Karpinskyi Yu.O., Liashchenko A.A. (2006). Stratehiia formuvannia natsionalnoi infrastruktury heoprosorovykh danykh v Ukraini. K.: NDIHK, 106 s. {in Ukrainian}

22. Liashchenko A.A., Karpinskyi Yu.O., Havryliuk Ye.Iu., Cherin A.H., (2021) Metody ta zasoby zabezpechennia interoperabelnosti komponentiv natsionalnoi infrastruktury heoprosorovykh danykh. Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia: Nauk.-tekhn. zbirnyk / Holovn. red. M.M. Domin. – K., KNUBA, 2021. – Vyp. 77. – S.309–319. {in Ukrainian}

23. Directive 2007/2/EC of the European Parliament and of the Council of 14 March 2007 establishing an Infrastructure for Spatial Information in the European Community (INSPIRE). Rezhym dostupu: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2007/2/oj> ta / abo ukrainske dzhereło: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/%202007_2_%D0%84%D0%A1.pdf. {in English}